

**БПОУ «Горно-Алтайский педколледж»**



# АРЧЫН

**ВЕРЕСК**  
*(состин энциклопедиязы)*

**Тургутаачы Ютеева Р.У.**

**Ак мёнгүлү тайгадан  
Керектеп алган кой арчын.  
Артап калган јонымды  
Арутап берзенг кой арчын.**

**Арчын кёбөк сёёктү улустын байлу ёзёми.**



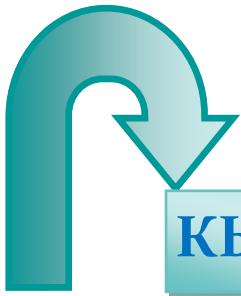
**Корум ташту тайгадан  
Керектеп алган кой арчын.  
Короп калган јонымды  
Аластап берзенг кой арчын**



Ёлүкеен (Ай) адагыстынг З јанзызынанг ала З эскизине јетире тудунатан ару ийдени бектеер ле оскурер, кара ийдени астадар ла 1000 лет аргалу байлу алас учурлу јыраа агаш. Кун аайынча 6 катап эбирае айландашып, бажынан ала будына чыгара томдоор.

**З. Т. Тырысова «Ёргөлжиктинг үчүгү—Алтай јан»**

Кроме этого, можжевельник обладает сильнейшими дезинфицирующими свойствами. Это «знают» даже животные и птицы. Например, степной орел выстилает дно своего гнезда веточками можжевельника.



## КЫРЧЫН

Эр кижиинин јоби јогынаң  
арчы-кырчын айылдан чык-  
пас.



јиилектери

Экелген арчын-кырчыннын бүр-  
леринен сындырып,  
От энеге эштеп салар.

Улуска арчын берзе,  
олордон ак сүт алар.



Эштеп бёлиир.

Арчынды айылда бийик-  
те ару јерде тудар.



Үлүккең (Ай) адағыстың 2 эскизинен ала 2 жаңызына жетире ле конок күндерде тудунатан кара ийдени јийле јоголтор, аруның кемин тудар аргалу байлу алас учурлу жыраа агаш. Кезик јерлерде әчки артыш деп адайт. Кырчын ўч айры тегенектү. Арчын-кырчын тижилүү, эркектүү. Эркек арчын-кырчын ўрендүү, оның ўрендерин эм-томго керек болзо, алканып сурналса сындыратан жанду.

### 3. Т.Тырысова «Үргүлжиктинг учугы—Алтай жан»

